

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Dos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

probauerit, quo casu valebit, vt legatum, quod insinuatione non indiget: secundum glo. in d. c. donatio. Secundo si fuit facta simplici promissione, nisi traditio in vita donantis interueniat. l. quod suo, C. de do. caus. nō mī.

²² DONATIO inter sponsos de futuro: secundum glo. in d. c. donatio. valet, etiā si matrimoniū postea eodē die contrahatur. l. inter eos. ff. eo. tit.

²³ DONATIO inter virum, & uxorem, multis modis reuocatur. Primō, quando donantem pœnitet. l. cum hic status. ff. eo. tit. Secundō, per alienationem rei donatæ. C. eo. tit. l. si maritus. Tertiō, quando donans rem donatam pignorat, & nil aliud exprimit. d. l. cum hic status. Quattō, si pœmoriatur donatarius. d. c. donatio. Similiter si ambo simul moriatur: secundum glo. lib. l. Idem si simul capiantur ab hostibus, & nullus redeat, quia videtur simul interiisse: secundum Azō. Quintō, quando fit diuortium ex displicentia, nisi aliter appareat voluisse donationem valere. l. si interim. ff. eo. tit. Quēdam alia vide in d. l. cum hic status, & d. c. donatio. De presumptione donationis vestium, & c. infra, Peculium. §. 17.

³⁰ DONATIO propter nuptias, soluto matrimonio reuertitur ad virū. l. fin. C. de donatio. ant. nupt. vel propter nupt. sicut dos ad mulierē reuertitur. l. vnica. C. de re. vxor. act. nisi pactum aliter habeat, tamen consuetudo locorum est seruanda: vt not. in d. c. donatio.

³¹ DONATIO propter nuptias ad hoc tantū valet, nisi aliter pœiscatur, vt vxor sit de dote securior: secundū glo. in d. l. final. Nam vir res suas alienat consentiente vxore, sed mulier non potest renuntiare obligationi pro iure suo, quod in donatione propter nuptias habet, nec eius consensus valet. C. ad Velleianam autho. sine auiæ. nisi interueniat iuramentum. in cap. licet. de iur. iuran. lib. 6. aut quod vxor post biennium consentiat secunda vice, & quod tantū sit in facultatibus viri, vt indemnita-

tibus viri possit consuli pro tempore toto, quo vxor agere potest: vt no. in d. l. authentic. sine auiæ, vel per tres annos tacuerit, licet in secundo non consenserit: vt not. Pa. in c. peruenit. de ven. & emp.

³² Si soluat matrimonium aliter quā per mortem, pactum, vel consuetudo facere non poterit, quod vir lucretur dotem: secundum Hostien. vt no. in d. c. donatio.

³³ Si statuto cauetur, vt moriēte altero coniugum, alter superuiuens lucretur dotem, vel donationem propter nuptias, intelligitur de morte naturali tantū, non autem de spiritali, quæ fit per religionis ingressum, imō nec posset statuere, quod muliere intrante religionem, vir partem dotis lucraretur, quia esset in grauen libertatis, religionis, & d. diminutio. quod not. lib. 1. ff. quatum rerum actio. non dat. Secus si pactum fiat, vt altero moriente, alter lucretur, quia tunc per ingressum religionis pactum manet validum. l. Deo nobis. C. de episcop. & cleric. Non pœsumitur donatio, sed mutuū vel depositum, si dixerō Titio, tolle hanc pecuniam, quia nemo pœsumitur suū abijcere. de renuntiatio, capitu. super hoc.

D O S.

¹ DOS (vt colligitur à Canonistis. in ca. Raynuitus. de test.) est quod datur viro ab vxore, vel ab aliquo ei⁹ nomine, pro oneribus matrimonij subeundis: & est dos propriū mulieris patrimonij, tamdiu durans, quādiu matrimonium: quo soluto, soluitur: quia sine eo esse non potest ff. de iur. dot. lib. 3. oportetq; matrimonij contractum esse de iure, & de facto vt dos dicatur. d. l. lib. 3.

² PACTVM factum à filia dum nuptui traditur, quod de dote contenta nullum regressum habebit ad bona paterna, licet lex civilis improbet, tamen si firmatur iuramento facto noui, neq; dolo seruari debet. c. quamuis extra, de pact. lib. 6.

³ QVAMDIU matrimonij durat, m domi-

dominium dotis est penes virum: se-
cundum gloss. in l. denique. ff. de mi.
vnde ex ea vxor elemosynam facere
non potest, sed eo soluto redit ad vx-
orem vel eius hæredes. C. de pact. con-
uen. l. pe.

4 D O S profectitia est, quæ à patre, vel
à superiore aliquo de linea patris, tan-
quam à patre proficiscitur, scilicet de
bonis eius, vel ab alio, nomine patris,
ipso ratum habente. Neque refert, an
filia sit in potestate patris, vel emanci-
pata, quia non prima potestas, facit
dotem profectitiam, sed nomen patris,
quia si pater daret, vel alius, nomine
alterius quam patris, non diceretur
profectitia, sed aduentitia, quæ est alia
species dotis, quæ aduenit nomine al-
terius quam patris. ff. de iur. dot. l. pro-
fectitia.

5 S I dos datur æstimata, damnum,
lucrum, & fructus sunt mariti, si verò
inæstimata, damnum, & lucrum sunt
vxoris, fructus verò mariti. ff. de iur.
dot. l. plerumque. si tamen sustinet
onus matrimonij. Ideo fetus anima-
lium sunt mariti, non autem ancilla-
rum dotalium, qui nomine fructuum
non censentur. in d. l. plerumque, &
alia quæ non computantur inter fru-
ctus, nec lapifodina, ubi lapis non re-
nascitur.

6 P A T E R tenetur dotare filiam suo
consensu nubentem, & contra eum po-
test implorari cõmuniter iudicis au-
xilium: vt filiam dotet. l. fin. C. de dot.
promiss. quia non est minus fauorabi-
lis dos, quam alimenta. Si verò nupsit
sine consensu patris, secundum Pa. c.
x. de despons. impuber. distinguitur,
quia vel nupsit indigno turpi indigni-
tate, & non indignitate imparis con-
ditionis, & tunc non tenetur dotare:
secundum Anto. de But. in capitu. ac-
cedens. de procurato. si verò sit indi-
gnus, quia non est paris conditionis,
minorem dotem poterit dare ex con-
ditione personæ. ff. de iur. dot. l. cum
post diuortium. §. gener. Aut elegit
dignum, & tunc vel promissit dotem,
vel non: si secundo, non potest pater
cogi ad dotem, nam pater cogitur, vt

filia possit maritum repetere. l. fin. C.
de dot. promiss. & maritus tenetur
eam alere in tali casu: secundum In-
nocen. in cap. per vestras de donatio.
int. vir. & vxor. sic ergo intelligenda
sunt gloss. quæ dicunt patrem teneri,
scilicet si filia promissit. Si autem pro-
miserit, vel nupsit post annos viginti-
quinque, & sic pater non potest filie
aliquam culpam imponere, ex quo tan-
to tempore tardauit eam collocare.
authen. cum de appell. cog. §. si alicui
aut contraxit ante viginti quinque an-
num. & tunc, secundum Pa. supra,
pater non potest sibi negare alimenta
ex contractu talis matrimonij, cum in
istis spiritualibus non sit in potestate
patris. capit. si annum, de iudic. libr.
6. Fortius ergo tenetur dotare, quia
causa dotis fauorabilior est causa ali-
mentorum: vt not. Cyn. in l. nō om-
ni. C. de admitt. De hoc habes gloss.
32. q. 1. c. fin.

7 F R A T E R tenetur dotare sororem
ex eodem patre naram: secundum Pan-
in c. Peruenit de arbit. quia sicut tene-
tur alimētare, à fortiori dotare: vt su-
pra dictum est. Idem dic à fortiori de
clerico, qui magis tenetur ad charita-
tem. cap. 1. de emptio. & vendit. & si
non habet alia bona, de bonis ecclesie
poterit eam dotare, & aliam consan-
guineam inopem, in cap. 1. de cohabi-
tation. clericor. & mulier, sicut potest
eas alere. per canon. omnino consue-
mur. 31. distin. intellige pro necessita-
te suæ conditionis.

8 V I R ante contractum matrimoni-
um potest vxorem dotare. li. 1. C. de
don. ant. nupr. post verò nō: secundū
Panormita. in capit. si necesse. de do-
natio. int. vir. & vxor. nisi plebeus re-
ciperet nobilem in vxorem: quia tunc
videtur donasse causa recompensandi
in nobilitatem: secundum gloss. in d.
c. si necesse. & Bart. in l. diuortio. ff.
solut. marri.

9 A L I Q V I S potest vxorē sine do-
te accipere, & si sic accipit, tenetur eā
alere: secundum Innoc. in d. c. per ve-
stras. & si præmoriatur relictis filiis,
tenetur illi quartam partem suorum
bono-

bonorum relinquere. arg. in gloss. in
auth. quib. mod. nat. effi. legi. §. pe. se-
cus si non relinquit filios.

Feudum potest dari a vasallo in do-
tem: secundum Pa. in c. nuper a nobis.
de donat. int. vir. & vxor. Intellige in
quo filia succedit, non autem quando
non succedit: secundum Io. And. in d.
c. nuper a nobis. infra, Emphyteosis,
§. 10. Rem autem Emphyteoticam
dare potest pater in dotem, sine con-
sensu domini. secundum Spec. ti. de
locat. §. nunc aliqua. non tamen plus
luris transfertur, quam ipse habeat. in
d. c. nuper. nec soluet laudemium,
quia est necessaria alienatio: secun-
dum Gul. & Bart. in l. & ideo. ff. de
condit. furti. & dari potest etiam ex-
traneæ. & si inestimata detur, soluet
laudemium, sed æstimata tantum filij
dari potest.

¹⁰ **M A R I T U S** potest vxorem repel-
lere, non soluta dote sibi promissa: se-
cundum Hostien. in d. c. per vestras.
quia dos propter onera matrimonij
sustinenda datur. in dict. capi. per ve-
stras. ex quo concluditur, quod non
tenetur eam ducere, nisi solvatur dos.
Si tamen eam sine dote ducat, tenetur
eam alere, secundum conditionem per-
sonæ vxoris: vt dicit Innoc. quia suam
personam tradidit, non tamen potest
repellere quod ad redditionem debiti
coniugalis.

¹¹ **M V L I E R** constante matrimonio
dotem donare non potest, tex. l. astā-
te. C. de do. secundum gloss. neq. dos,
vel donatio propter nuptias possunt
alienari, etiam consentiente vxore,
nisi interueniat iuramentum sine vi,
& sine dolo sponte præstitum. c. cum
contingat. de iureiur. libr. 6. Circa ve-
rò rem immobilem, si est æstimata,
vir eam alienare potest, quia est em-
ptitia, nisi fieret æstimatio, ad sciend-
um quantum esset deterior res facta
soluta matrimonio. l. si inter. C. de
iur. dot. & in dubio præsumitur pri-
mo modo. vt glo. ibi. Si vero non fuit
æstimata, non potest alienari, nisi in
casu primo dicto, scilicet vxore con-
sentiente, &c. vel ex prouocatione so-

cij ad diuisionem fundi dotalis, qui
communem cum eo habet fundum.
C. de fund. dot. l. fin. vel quando alie-
nat simul cum vniuersitate, vel si pro-
necessitate alienat, aut in vtilitatem
vxoris conuertat, vel vxor consentiat
post biennium: secundo. Hæc ibi. in d.
l. fin. & l. 1. & d. c. cum contingat. in gl.
dummodò sint viro alia res, ex qui-
bus ei consulere possit. C. ad Velleia.
auth. sue a me.

¹² **S I** mulier iurauit non alienare do-
tem, neque donationem propter nu-
ptias, sine causa rationabili, & iudicis
authoritate, nec consentire alienatio-
ni, & postmodum consentiat cum iu-
ramento de non contrahendo, sine
authoritate iudicis, stabit primo iu-
ramento: secundum Hostien. in d. c.
cum contingat. Et debet intelligi quod
non contraheretur propria authoritate
secundum Hostien.

¹³ **M V L I E R** propter adulterium, a
viro per iudicem ecclesiasticum sepa-
rata perdit dotem. Si verò propria vo-
luntate, vel maritus propria authori-
tate adulterio existente notorio eam
expellit, ipse lucratur dotem, non au-
tem quando per iudicem secularem
separatur, quia non est iudex compe-
tens. Eodem modo dic de viro adulterante,
quia perdit donationem propter
nuptias, similiter vxor perdit donatio-
nem, quam debebat lucrari ex pacto
facto soluto matrimonio, & parapher-
nalia, quamuis quantum ad hoc viti-
um, quidam teneant contrarium,
quia sumus in pœnalibus, & appella-
tione dotis non veniunt parapherna-
lia, hæc omnia intellige si tamen fue-
runt reconciliati, vel tantum alter pec-
cauit, secus si ambo, etiā secrete, in d.
c. plerūque. Neq. quando vir & vxor
sciuerunt, & tacerunt, eorum hæc re-
des possunt hoc allegare, quia singu-
tur reconciliari.

¹⁴ **S I** vxor amisit dotem propter adul-
terium, & post probatur, quod ma-
trimonium nullum erat propter im-
pedimentum, rō recuperabit dotem.
Non enim debuit violare neque ma-
trimonium, neque speciem matrimo-

nij. Et hæc omnia eliciuntur ex d.c. plerunque. tam ex text. quam glos. vide ibi Panor.

¹⁵ MULIER ingrediens balneum cum alio viro. & vir cum alia muliere. perdit mulier dotem. & vir donationem. capitul. non oportet. distinction. 81. in gloss. nisi vxor habeat filios. quia tunc filij habebunt dotem. quod ad proprietatem. & alia bona matris. secundum Ioan. Andr. in dict. c. plerunque.

¹⁶ VIDUA petens dotē à fratre matris. repellitur per exceptionem de fornicatione. secundum Ioan. Andr. in d. c. plerunque. fecit enim iniuriam defuncto.

¹⁷ PATER si non est stipulatus dotem. restitui propter adulterium filij. perdit. non autem si est stipulatus. quia tunc post mortem viri habebit dotē. & non ante. quia nemo debet puniri. neque lucrari ex alterius peccato. secundum Ioan. Andr. supra.

¹⁸ MARITVS expellens propria auctoritate vxorem. adulterio non existente notorio. soluet mutuum quod accepit vxor ante sententiā pro alimentis. Non notorium enim non priuat ipso iure. sed requiritur sententia. l. post contractum. ff. de donatio.

¹⁹ MARITVS vxorem in adulterio repertam interficiens. perdit dotem. quam debebat lucrari propter adulterium. secundum Bar. in gl. l. si ab hostibus. ff. sol. matrim. nisi ex statuto. vel consuetudine licebat interficere. l. quid ergo. ff. de lega. 1. §. si hæres. Similiter si fuit in dolo. vel in causa suæ mortis. Idem dic de vxore aduersus virum. secundum Bar. supra. nec obstat. l. si quis in graui. quia ignoscitur ei ad minorem penam. non ut in totum reueletur.

²⁰ QUANDO extraneus à muliere. id est. qui eam non habet in sua potestate. constituit dotē mulieri. & est stipulatus dotem sibi reddi: soluto matrimonio. ad ipsum dos reuertitur: sed si non fuit stipulatus. dabitur mulieri. quia videtur ei donasse. ut est text. no. in §. accedit. l. vnica. C. de rei vxor. acti. Quod si mulier ipsa de suo proptio

constituit dotem. tunc ad eam dos reuertetur. Fingitur enim stipulasse. in d. l. vnica. Si verò pater pro filia dotem constituit. & est stipulatus. redibit ad ipsum. si non est stipulatus sibi reddi. sed simpliciter constituit. si filiam emancipauit. erit filia dos. si autem filia præmoriatur. actio competet patri. d. l. vnica. etiam liberis existentibus ex ipsa filia. secundum Vin. & per l. dos à patre. C. sol. mat. Not. quod mortua muliere intestata deficientibus libris. & propinquis. vir succedit vxori dotemque lucratur. & econuerso. lib. 1. C. vnde vir & vxor. In alijs autem casibus dos ad mulierem. & donatio propter nuptias ad virum redit. nisi consuetudo approbata obstat. in d. c. donatio. quæ consuetudo in omnibus casibus prædictis seruari debet.

²¹ SI filia perdit dotem sine culpa. & dolo. eius pater tenetur eam iterum dotare. aliàs secus. secundum Barto. in l. si cum dote. ff. sol. matrimo. §. si post. A simili: si filius ex culpa sua legitimè consumpsit. pater ei non tenetur amplius. ut d. Bart. C. de colla. autem. quod locum.

²² FRUCTVS pignoris ratione dotis non computatur. c. salubriter de vsu. Vide Pa. in d. c. vestras. multa enim de ijs tractat.

²³ VXOR stante matrimonio. in quibusdam casibus potest dotem repetere. ut si maritus in insulam deportetur. secundum Pet. de Pa. 4. sentent. distinct. 42. vel si in exilium mittatur extra regnum. l. vbi C. de iure dot. vel si bona sua omnia vel pars. publicatur. l. si marito. ff. sol. matrim. Si vir etiā sine culpa sua ad inopiam vergat. modo ipsa non sit dotem consumptura. secundum communem opi. ut d. c. per vestras. Si substantia mariti non sufficit ad satisfaciendum doti. & creditoribus. l. si constante. ff. solu. matrim. Si maritus ita se habeat. quod ad inopiam vergat in d. l. vbi. vel si maritus incipiat male uti substantia sua. etiam quod esset ditissimus. Bart. in d. l. constante. Et non solum mulier in prædictis

is casibus potest agere pro dote, sed etiam pro donatione propter nuptias, ut est text. in d.l. vbi. Si tamen mulier a principio nupsit pauperi, vel vergenti ad inopiam, vel malè videnti suis rebus, repetere nō poterit, quia semel mores eius approbavit. Barto. tamen in d.l. constante. contrarium tenuit, quia vxor per tacitum pactum, non potuit sibi præiudicare, quia dotē integram mulieribus manere, publicæ utilitatis est.

²⁴ Dō s cōsistens in rebus immobilibus soluto matrimonio, statim solui debet: si verò in rebus mobilibus, infra annum, secundum Panor. c. 3. de dona. inter vir. & vxor. & si vxor interim non habet unde viuat, ab hærede mariti alii debet. in d.l. vnica.

²⁵ Dē priuilegijs dotis, vide Sil. ibi. §. 12. & Tab. §. 18. Non licet marito ad pauperatē vergente, etiam iubente iudice, dare pecuniam mercatori cum salute capitalis, ut inde vir, & vxor recipiant lucrum, quia contractus est usurarius, nec hoc habetur in dicto capitul. per vestras. sed potius oppositum, iuncta glo. quamuis Ioan. And. & Card. in dicto capit. teneant, quod est contractus licitus, sed capitul. dicit lucrum honestum. infra, vltima. §. 17. 1. 2.

²⁶ ECCLESIA potest disponere de dote non solum in fauorem viduarū, ut in cap. nuper. de dona. inter virum & vxorem. sed etiam mariti petentis dotē sibi promissam. d. c. per vestras. Alij arbitrantur quod tantum accessorie debet cognoscere. de dona. inter vir. & vxor. c. 1. 2. 3.

²⁷ CONFESSIO, qua vir constante matrimonio se recipisse dotem fateatur, non valet, nisi appareat de numeratione, quia videtur donare, secundum Bald. lib. 1. C. de dot. promiss. Si tamen maritus faciendo testamentū, legaret vxori dotem, expressa certa quantitate, vxor etiam omnino haberet, etiam licet probetur quod nunquam fuit soluta, ut not. Ange. Areti. in titu. de leg. §. sed si vxori. Quod videtur verum, nisi vir esset non soluen-

do suis creditoribus. Pro dote, omnia viri bona hypothecata sunt. de pig. c. ex literis. & propter viri, aut patris maleficium non perditur, ut not. gloss. in dicto capitul. ex literis. etiam si sit crimen læsæ maiestatis, C. ad leg. Iuliam maiest.

DVBITATIO.

¹ DVBITATIO prouenit ex eo, quod quis in vtrāq; partem rationes habet: & ideo neutri parti consentit, secundum Thom. 3. sent. dist. 17. 2. vlt. dubia tamen semper in meliorem partem interpretanda sunt, secundum Thom. secunda secundæ. quæst. 60. a. 4. quia habere malā opinionē de aliquo, sine rationabili causa, est contemnere, & ei iniuriam facere, & si esset cum determinato iudicio de re mortali, esset peccatum mortale, infra, iudicium. §. 8.

² IN dubijs, vbi versatur periculum animæ, tutior pars est eligenda, secundum Panormita. in capitul. iuuenis. de spon. & quod certius in ipsis tenendum.

³ IN dubijs ut in irregularitate, excommunicatione, & huiusmodi, vbi agitur in foro animæ, vel in foro quasi pœnitentiā, & nō ad pœnam propriā, sed ut a ministerio abstinereatur, secundum Panor. in ea. cum tu fili: de testib. debemus potius interpretari quod sit irregularis. & sic de alijs pœnis. In foro autem contentioso debemus interpretari, quod non maxime vbi agitur de pœnā, quia in pœnis melior interpretatio est facienda. c. odia. de reg. iur. libr. 6. & sic intellige Inno. in c. ad audientiam, & iura per eundē allegata.

⁴ DVBI A verba, secundum proferentis intentionem sunt accipienda. c. in ambiguis. de reg. iur. & ut res potius valeat, quā pereat. c. abbate. de verbo. signi.

⁵ IN re dubia fidei autoritas Ro. ecclesiæ requirenda est. c. palam. d. 11. & in re dubia in persona, vel in facto, vel in iure, nullo modo sententia est ferenda. c. iudicante. 30. q. 5.

⁶ DVBI O existente in iure matrimonio,